

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 50. Zettortdeenâ itzâ Dezember 1840.

Pasaules behrneem wehrâ leekami
wahr di.

Tee pasauls behrni irr ittin kâ lohpi. — Zuhka, tad ta ruddens laikâ appafsch obsola passreen sibles mekleht, urkschfedama ar faru purnu iswanda semini un weenu sibli pehz ohtras lassidama un fakohsdama un aprihdama, ta ne kad ne pazell faru purnu un farwas azzis, stattitees us ta kohka farreem un us ta kohka galloksnes; tai ne schaujahs prahtâ apzerreht: no kurrenes gan schis ehdamajs mannim naht? Winna rihj un peerijahs, bet to deweju ta ne peeminn. Tâpatt arri tee pasauls behrni darra. Tai laikâ kad bija jasehj un tal laikâ kad sehjai bija augt, tad — ja ne ar luhgschanu un ar pateizibu, tad ar kaunoschanu un ar kurneschonu tee Deewu peeminneja; tee tal brihscham us Deewu dohmaja! Bet ruddent, tai laikâ kad irr tik dauds, ka tai deenâ ehst un paehstees, tee ne dohma us ittin ne fo, kâ tikween us to — tebe ehst un atkal ehst un peedsertees. Tahs Deewa dahwanas winnu fird' un prahtu us Deewu ne zilla, un ja wehl Deews teem masak dewis, ne kâ tee prassahs, tad tee kaunosjahs prett Deewu un sadusinosjahs un eet ar fassahbuschu waigu pahf farweem laukeem un dahfseem un pee farweem darbeem. Tee pasauls behrni irr kâ lohpi. Sadsenni gohwis us sahlainahm gannibahm, us gannibahm, us papiies fur teem pilna mutte; eet weena par ohtru sfreedama, un bihdamees lai tik zitta tai ne aisskreen garram, winna sfreeschus isskreen wissu plazzi zauri, un ja gans to ne dsihz atpakkal, ta pahrnahs ar tulschu wehderu mahjâs. Geleij diweem sunneem, katram ihpaschâ kausâ barribu, un winni stahw murdedami, spalwas fazehluschi, sohbus zits zittam rahdidami, un no skaudibas pahrnemti, ka weenam ne buhtu lab-

hahs ehdamajs neds ohtram, abbi stahw neehduschi, jeb wehl — abbi faru kausu atstahjuschi sfreenahs weens ohtram wirsâ, kohstees un reetees. — Tâpatt tee pasauls behrni darra. Schee pee tahm dahwanahm ar fo Deews tohs swehtijis faru tuwaku arri ne peeminn, neween to ne peeminn, bet turr skauga prahtu tam, kam Deews irr wairak, jeb labbaku graudu dewis. — Kad Deews pasauls behrnu gan buhtu swehtijis, winsch jaw to wahrdu ne fazzihs: nahz, pabaudi tu arri kâ schi gadda maifite isdewufees; schè! tewim arri no saknehm, — iswahri tahs — redsefi kahdas buhs! Scho wahrdu pasauls behrns ne fazzihs! Kad Deews tam irr kahdâ lauka jeb dahrsa stuhri papilnam dewis, ka winsch ne warr ar faru faimi wissu nokohpt, winsch jaw to wallineeku; to atraitni ne aizinahs, lai naht tam paligâ Deewa swehtibu nokohpt un fanemt; tad lai tam labbak ta Deewa dahwana us lauka sapuhst, ne kâ winsch zittam graudinu nowchlehs. Ja kahdam gahjejam irr masak us lauka paaudsis, ne kâ fainneekam, tad eekam winsch eet faru lauku nokohpt, fo winsch darra tas pasauls behrns? Winsch eet ar fainneeku kehsitees un lemnotees, ka tam ne effohht lauku labbi eestrachdajis un freetni apsehjis, — un ja fainneeks liks wahrdus prettim, tad sfreen us pagasta teesu suhdstees un mekletees, un winsch kawe faru darbu! Bet labbak lai tas masumtinsch, fo Deews irr dewis, us lauka sapuhst, ne kâ winsch meerâ dohtohs! Ja es farwas deenas kaweju, ta winsch pee sewim dohma, nu tad — tad lai fainneeks tahs kawe lihds! Kad man naw, nu tad lai winnam netik naw! — Ja Deews weenam kaiminam mas dewis un ohtram irr baggata plauschana, tad — ja tas noteekahs pee pasauls behrneem — leelu-leelais eenais zaur tam zellahs. Tas

fam mafums irr skund fawam pufcheneekam. Tabds proht fazzih: par fo tad winnam irr? Kà tad winnam ne buhs? Wifch proht pee lungeem, pee usraugeem pee glauditees, proht fawu pufcheneeku apmelloht un istaifih par to wiffu-pehdigaku un wiffu-flittaku zilweku; winnu ar weenu fehlo un allafch peetaupa — fa lai nu tahdam ne buhs wairaf, ne kà mannim? Un wifch eet, un to fawam pufcheneekam drohfschi pahrmett un eedsenn tam lohpus fihkus us fehju, un tam kà ne kà fpihte, lai — ja Deews irr dewis, tam taf meers un preeks ne buhtu tahs Deewa dahwanas fanemt! — Un ja usnahk truhziba un leelu-leela waijadfiba, ittin pawif-fam nohte, fa irr jafawalda fawu fkaudibu un eenaidibu un jaeet maifes flaiyu pee kainina luhgtees, fo pahrfuhlejam padohk lihds, fo tad pufcheneeks darra, ja wifch irr no pafaules behrneem? Wifch preezajahs ar leelu preeku un proht fazzih tã: „Reds, fur tad nu tahds labs tewim efmu gabbijees? Kà tad nu mannis finni atrast? Es tew eefchu doht? Tad man leela nohte tahdam doht? Tad jaw labbak es gattawu maifi eefch uggunim mettu eefchã ne kà tewim doht! Un kad tawas mahjas ar uggunim fadegtu, fa irr zahlehns ne warr taif pajuntu atrast, ir tad ne nahz pee mannim palihdsibu luhgtees!“ Tã tee pafaules behrni weens ohtru reijahs un zits zittam fpihtejahs.

Tee pafaules behrni tee darra ittin kã lohpi. Zuhka, kad ta ne warr wiffu to isehst, kas tai spanni irr eeleets eefchã, tad winna nemmahs un tamehr grubsta to traufku, kamehr apgahschahs un drankis pa semmi isteff. Un kad pilna farihjufees ta eemettahs grabwi un gult issteepufees eefch dubkeem. Tapatt tee pafaules behrni darra. Kad ruddens laifã rija irr iskulta, tad winni panemm to Deewa dahwanu un aiseet us frohgu. Tur dsihwo deenahm un naktim dferdami. Isleij fawu naudinu pah wiffu frohgas galdu (jo tas pohsta-dsehrens jaw pa welti ne nahk) un eereibuschi us mahjahm dohdamees, eefriht kahdã grahwmalli; tur dsihwo wahrtdamees un fahrpidadees, ne

warredami no ta iszeltees, un no tahs teefas kas irr ischkehrdeta nej winneem, nej zitteem mahjas-lauidim kahds labbums atlezz u. t. j. p. W. W.

Smeffigus feerus no kartuppeteem taifih.

Nemm leelus baltus kartuppelus, tohs miht-stus nowahri, nomiso, un kad tee labbi atdsiffufchi, tad tohs fagruhd woi meeseri woi stampã itt finalki. Pehz nemm: us 5 mahrzinahm to fagruhstu kartuppelu I mahrzinu filditu fhabbu peenu peeleez zil waijadfigs fahli un fimmenes, un kad wifs labbi kohpã mihzihts, tad to apfeds ar tihru drahn, un leez 3 — 4 deenas tã stabweht. Pehz tam nemm nu ohtru reifi wehl fti-pri zauri mihziht, un taifi tad, woi mafus ap-pafus feerinus, woi leez pormẽ, tohs nosloh-dse, un tad gahs no pohrnes ahra, apleez tohs ar dadfchu lappahm, lai kruhfi tohp, un tad nessi pehz pahri deenahm us feernizi lai tee iskalt. —

*** P r i f c h * f w e e s t s . ***

Ja kas labprahk gribbetu arween prifchu fweestu ehst, tas lai leek, kad jaunais fweests labbi tihri irr ismasgahs, zittu daktu nefahlitu pee mallas, un lai to fahli tif tad, kad pattlabban us galdu gribb list. Nur labbi pagrabbu, tur warr, ir fildã waffarã nefahlitu un ar auf-stu uhdeni apleetu fweestu kahdu neddelu itt drohfschi turreht, jo tas ne maifafees wifs.

C. M — r.

*** P i h p e s f m e h k e t a i s d f e e d . ***

Woi nu jaw tihri gals pafauel draude?
Woi launi zilweki neekus ispaude?
Lai Deews dohd labbaki fa buhtu neeki,
Woi dsirdehs taggad fo, fur buhtu preeki?

Zif fenn jaw plohsijahs fahribas beebri,
Kã dascham klaufotees pilleja fweebri;
Wehl tas naw pahrgahjis, pafauliht bahrga!
Tã zitta nelaimẽ kas wehl jo bahrga.

Tabakam arri teiz, waijagoht swehrecht,
Tapeh; ka lihdsoht nuns maisiti tehreht;
Un wehl dauds indwes schi sahle zelloht,
Tapeh; pee mallas lai to jell swektoht.

Zaur pihpi noeihoht muischas un mahjas,
Pihpmanneem palektoht azinas wahjas,
Neeki! woi waffar tik pihpeht eefahze?
Woi nu tik tabaks no Wahzsemmes nahje?

Senn deenâs wezztehwi tabbaku smehte,
Kapeh; tad jaw sein tee par to ne sprehge?
Us weenreis nu pohstoht un saudejoht spehku,
Woi schee tâ runmajohht ne pelna grehku! —

Ar to nu beggonu pasildih; seemâ;
Kas laiku pakawehs kad buhsim zeamâ?
Kâ nu ar swechneekem pasihtees sahksim,
Kad tohs pee tabaka makka ne wahksim?

Kur nu nem; pihpgreeschi tabaka naudas,
Kâ nu lai remdejam krohdsneeku gaudas?
Ko nu lai andele, fur lai nemm nohmu,
Krohgu; woi aienaglohs un woi nem; sohmu? —

Ar to nu plussi no sohbeem lai treezam,
Woi preeks buhs, kad wezzu gan dsirdesim kleedsam:
Zil nu ar duffuli ne ee=ees kappâ,
Ko warr buht zehlu; tabaka lappâ.

Ja teescham nu gals buhs, ka tas jaw rahdahs,
Almin; garr almini gan drihs jaw spahrdahs.
Ko darra tabaks un pihpe scheem ruhpas?
Kad ne warr talabbad faturecht luhpas.

Lai Deew; dohd schehligi ka buhtu neeki
Schi blehnu walloda, tad buhtu preeki!
Smehtetum tabaku wehl daschu gaddu,
Nei mirtu krohdsneeki nei kuptschi baddu. —

J. S.

Teefas flubbinaschanas.

No Krohna Elkschnu pagasta teefas tohp zaur schihs
beenas spreedumu wissi tee, kam kahdas prassichanas
buhtu pee teem appalschâ peeminneteem mirruscheem
un sawas mahjas atbewuscheem Elkschnu muischas
saimneekem, prohti: 1) Willum Praulin no Pontagu
mahjahm, 2) Reine Gassin no Urwu mahjahm, 3)
Kristapp Wessmann no Duffuranu mahjahm, 4) Pe-
ter Mauran no Leischu Kosulu mahjahm un 5) Mik-

kel Pohdneek no Mescha = Siblu mahjahm, usaizinati,
pee saudechanas sawas teefas lihd; 24tu Webruar
1841, kas par to weenigu un isflehgichanas terminu
nolikt; sawas prassichanas usdoht; ar to pamah-
zichanu, ka tohs, kas ne peeteiktees, wehlat wair; s
ne klausih; un winneem muhschigu kluffu zeeschanu
usliks. To buhs mehrâ nemt! Krohna Elkschnu
pagasta teefa, 18tâ Oktober 1840. 1

(L. S.) Martsch Sahlt, peeschdetais.
(Nr. 383.) Ruhbohm, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp wissi
tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee ta
Salkasmuischas Krohna basnizlungamuischas saim-
neeka Pauu Samel, pahr kurra mantu konkurse
nospreesta, usaizinati, 8 neddelu starpâ pee schihs tee-
fas peeteiktees, jo wehlat neweenu wair; s ne klausih; s.
Bramberges pagasta teefa, 9tâ Nowember 1840. 2

D. Brehdermann, peeschdetais.
(Nr. 312.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Kad par to mantu ta lihdsschinniga Zenne; muischas
Zaunu-mahju saimneeka Johu Janilewiz inventa-
riuma = truhkuma, magasihnes un zittu parradu lab-
had zaur schihs deenas spreedumu konkurse spreesta,
tad teel wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas
buhtu pee ta minneta saimneeka, usaizinati, 2 meh-
neschu starpâ, prohti lihd; s 20tu Webruar 1841, pee
Zenne; muischas pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat
neweenu wair; s ne klausih; s. Zenne; muischâ, 30tâ
Nowember 1840. 2

(L. S.) ††† Peter Jakobsohn, preekschsehbetais.
(Nr. 33.) C. Wenzendorff, pagasta teefas ffrihw.

* * *

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp wissi
tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee ta
Krohna Bramberges saimneeka Kallnabehnu Gedberta,
pahr kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati,
6 neddelu starpâ pee schihs teefas peeteiktees, jo weh-
lat neweens wair; s ne taps klausih; s. Bramberges
pagasta teefa, 30tâ Nowember 1840. 3

J. Sakensels, preekschsehbetais.
(Nr. 346.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubbinaschanas.

Masas Gramsdas muischas laudim schinni gaddâ
tschetri firgi, nosagti. Preeksch kahdahm 9 neddelahm

faimneekam Saulitenu Jahnim melns firgš, puššehrselis zettortâ gaddâ, ar masu kabrpiti pee paslehpeneš; tanni paschâ laikâ kalpam Sinschnu Wikumam arri melns firgš, zettortâ gaddâ un puššehrselis. Likpat preeksch 5 neddelahm no stalka ikenemti faimneekam Kappu Sikschnu Jehkabam divi firgi, weens farkans raubš desmit gadduš wezz, masa swaigsnite pee peeres un aste nodillusi; ohtrais lohpu raubš, festâ gaddâ, weena pakkala kahja balta, pee krusta faula plekkitis bes spalwas. Labba pateizibas maksam gohhdigam zilwekam sohlita teek, kas no scheem sagteem sirgeem Masas Gramsdas muischâ kabdu stânu warretu sneegt, zaur kurreu teem apbehdinateem laudim laimetohš, famuš firgus atkal atdabbuht. Masâ Gramsdas muischâ, 3orâ November 1840. 3

Preeksch kabdam pahri neddelahm Leelas Plattoneš Grentschu muischâ weens masš firgš peeklibdis; kam tas firgš peederr, tas winnu warr prett barroschanas-atlibdsinaschanu Leelâ Plattoneš prettim nemt. I

Scheitan sinnamu tohp darrihts, ka pee Leelas Eseres muischas waldischanas peederrigas mahjas ar arramu semai un plawahm, kâ arridsan 3 frohgi appaksch kurreem weens ar 38 puhru weetahm semmes un labbahm plawahm irr, kas no Jahneem 1841ma gadda dabbujami, taps tai 14tâ Dezemberâ beenâ f. g. isfohliti. Tee kam patihkams buhtu tahš mahjas jeb tohs frohgus us arrendi nemt, lai ar peeklahjamahm galwoschanahm jeb ar drohschahm kihlahm pee tahš minnetas muischas=waldischanas peeteizahš. I

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahš Latweeschu Wwises ir turpmak lassihht, scheid sinnamu darra, ka tahš arri nahkoschâ 1841mâ gaddâ rakstihš. Maksa, apstelleschana un wiffas zittas leetas paliks kâ preekschlaikâ, bet ka warretu sinnaht, zil awischnu lappas buhs likt rakstids eespeest, tad ikkats gohhdigs lassitais tohp luhgts, Eteffenhagen kungam pee laika to usdoht, kâ tas pirzeju wahrduš un naudu warretu falassihht. Jo tee, kas wehlaki schahš lappinas apstelleshs, ne warrehs par launu nemt, kad tee tohs pirmajus nummerus ne dabbuhs lihds.

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Ribgâ, tanni 2trâ Dezember 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohšs kannepu tappe maksahš ar	—	90
I puhšs rudsu tappe maksahš ar	1	75	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu — —	3	50	I — — sliktakas surtes — —	1	80
I — meeschu — —	1	20	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — — — —	1	90	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	80	I — sweesta — —	2	30
I — kweeschu = miltu — —	4	—	I muzzâ filku, preechu muzzâ — —	7	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — — — —	2	50	I — — wihkschnu muzzâ — —	8	—
I — rupju rudsu = miltu — — — —	1	70	I — farkanas sahlš — —	7	—
I — firnu — —	1	60	I — rupjas leddainas sahlš — —	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	75	I — rupjas baltas sahlš — —	4	75
I — kannepu = sehklas — —	1	60	I — smalkas sahlš — —	4	20
I — timmenu — —	5	—			

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puššes; Waldischanas-rahts A. Weitler.
No. 412.